

A ROMAI TSÁSZARI ÉS AP. HIRÁLYI FELSÉGNÉK
KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indult BETSBŐL Szombaton 2. Augustusb. 1788.

Hadi - Történetek és Környülállások.

Megnap érkezék valami kereskedő Rátzoklihoz
A Bétsbe azon örvendetes Tudósítás, hogy már
Khotzimnak az ajtajára a feji Sas vagyon festve,
és hogy Hertzeg Kóburg volna benne az öregebb
Balsa; de ezen hírnek még meg-erősítését várják.
— Minekutánna Generál Fábri Ur meg-értette volna,
hogy az uj Jafsii fő Török Kormányozó olly
ok ezekkel jöne, visszavonta vala magát Jafsii
ól egy darabnyira; de észre vévén, hogy ezek
Török Tábor igen kevésből állana és erőtlen volna

megint Jafsiba visszamenő és meg-szállotta. Itt
zer nagy történeteket beszél a' Publikum; de min-
hazugság; azzal pedig nem kedveskedünk Erd. Ol-
vosóinknak tudva. — Brassóból Jul. 20-dikán köl-
Levél. — Kedves Ur! Szomorú Ujságokról kénte-
nitetem az Urat tudósítani: itten a' Bozzára meg-
érkezőn ezen h. 17-dikén 20-ezer Törökök, ma-
napon u. m. 18-dikán jó reggel a' mi Népünkre ü-
tének, egész nap tarta a' tsata, de a' mi Székely
katonáinknak Vitéz ellent-állások által egy Basá-
jok-is el-ejtetvén semmire sem mehetének: hanem
tegnap észre-vévén a' Török, hogy a' mi Népünk
nagyobb részét mind a' Bozzára takarodott; 4-eze-
ret el-szakasztyán magától, azt az O-sántzra küll-
dé, ez a' 4-ezer, ott csak két Kompánia gyalog
Székelyeket találván, azoknak nagyobb részét le-
vágta, azonban oda érkezett egy Svadron Szávoja
Dragonyos, ezek elől-hátul vasban lévén öltözve,
és többire jó markos Tsehek lévén, úgy aprították
a' Törököt, mint a' mészáros legények a' húst: ek-
kor a' Török sem vévé tréfára a' dolgot, látván
hogy hijába vágja a' Vasfokat; hanem a' már bé-
tarisnyált fejekkel, ismét a' többihez vissz-tért.
A' számát még nem tudom mennyin estenek itten-
el, hanem egy Fő-Hadnagynak, egy Furirnak és
egy Feltsernek fejetlen testeiket onnan a' Furir-schit-
tzek el-hozván, má temeték-el itten Brassóban igen
sok kísérő Népből álló pompával, kik között ma-
gam-is jelen valék; de ezeknek-is Neveiket meg-nem
tudhattam; sem hogy hányan sebefedtek meg a' mi-
ünk, mert máig-is rajtok van a' teméntelen Török,
mind

mind a' Bozzán 's mind az O - sántzban , és éjjel nappal szüntelen ütközétkben , 's tüzelésben vágnak. Tegnap innen a' Székely Regiment Kafsáját Vidombakra , (Weidenbach) a' Generál Ráll Bága'liját pedig Feketehalomba vitték vala ; mert már tsak az vala hatra , hogy a' Török a' kapura jöjjön : itt a' Városban semmi katonaság nints , hanem a' lakókok fegyvert fogtak 's ök örzik a' Várost. Most tsuda leszsz ha ide és Hárömszékre bém üt a' Török , mert egy nyomot sem lépik a' határ - szélekröl visszsa - felé , hanem ágyuit felénk szegezte , Táborba szállott és a' mi Népünknek az orra előtt Silbakot Strását tart ; talám még több Népet - is vár magához . A' Bozzán a mi azt illeti nekünk - is jótska erőrségünk van , ott olyan fok kárt tsak nem tehet ; igaz hogy ha szemben nem lehet két - felöl óldalba - is út nélkül az erdőben el - kerül , és ugy - is el - lövöldözi a' mi Örzöinket ; már az O - sántzban a' Kontumátz - és Örzö házakot mind porrá égette a' Török ; itt rövid napok alatt el - válik a' dolog . Azt tapasztaljuk , hogy nékiek itt Brásóban , az által - szökött Bojérok és Arnóták között jó Kémjeiknek kell lenni , a' kik nékiek irás - ban által - küldik az itt való állapotot ; mert a' Török jobban tudja minden mozdulásainkot mint mi magunk . Ha mi hamat segítségét nem kapunk , itt vége leszsz mindennek ; mert a' mi kevés Né - pünk apránként mind el - fogy : nem sokára a' ki - menetelét meg - irom ha élek .

A' Bánátusból érkezett Levélek minden kétel - kedés nélkül erősitik , hogy a' Török Nagy Vezé -

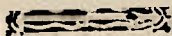

nek Táboraából 50-ezer Nép Kládovához, mely (sován alól tsak mintegy 5 órányi járó föld, ma érkezett és azt erőltik, hogy a' Nagy Vezérrel-tökéltet tzelja vala ezek által a' Bánátba béni: erre nézve a' Méhádiai Tábornál lévő Tábor Casa és Kantzellaria-is bejebb húzta magát; és Pétsnél feküt *Brecháinville* és *Stáin* 2 Bataliomja azért vettenek vala hirtelen parantsolatatot, hogy ezen Táborhoz ragaszszák magókat. Nékünk-is 20 ezer Népünk vagyon készen, kik ezeknek érkezésekre fülelnek — és ha tsak-ugyan nem fog tréfálótani, a' Nagy Tábornak edgyik részét minden óráig itt látjuk. Itt a' Bornak akója 9 — 10 forint.

A' Fő-Hadi-Tanátsból ki-adatott jelentés ez:

(**) Az edgyesült Tsáfzári és Muszka Sergej től Khotzimból Jul. 20-dikán iratik, hogy a' *Bark* Húzárok Obestere *Filó*, el-küldetéek Jul. 17-dikén hogy *Rumla* nevü Faluba, mely éppen Khotzim mellett vagyon, 20 Stuttzofokat, 50 gyalogokat, és 25 Húzárokat tenne két Tiszteknek keze alatt őrizetre: ezen Falut ugyan a' Törökök magok el-égették, de a' benne lévő gyümöltös kertekben el-búván, sokszor alkalmatlankodtanak a' miéinknek. A' Rendelés-szerént ezen őrizetet Obestert *Filó* őrszakának idején belé-szállította, melyet a' Törökök virradtakor meg-látván, ágyukkal és approbb fegyverekkel olly keményen kezdenek erre tüzelni, hogy a' mi említett őrizetünk kéntelenítették magát a' falu végén lévő bokrokig visszahúzni. Ekkor maga az Obestert, a' keze alatt lévő egész Brigádával, mely a' *Pllegri* és *Sróder* Batalionokból

és 5 Svadron *Barló* Húzárokból áll, azon őrizetnek segittségére ment: a' Törökök látván az Obester meg-érkezését, nem tsak az ágyuzást kétszerezették, hanem még egy tsoport Jantsár-is jöven-ki a' Városból kétszer támadta-meg a' miéinket, de mindenikszor a' gyalogságnak és ágyuknak tüzelése által visszsa-verettek; a' Húzárok által pedig a' Városnak lorompói-ig üzettek. Mindazáltal az Obester *Filó* keze alatt lévőkre keményen tüzelvén a' Törökök a' Battériákról, tehát a' *Mitrovszki* Batal. jobb kéz-felöl Agyuzó Kapitány *Roofs*al segittségre érkezvén, olyan derék ágyuzást téve a' Battériára, hogy a' Törököknek félbe helleték hagyni a' tüzelést. E' szerént egész estvéig az Obester *Filó* őrizete azon Faluban bántódás nélkül lévén, este ismét a' Táborba visszsa-tért. Ezen alkalmazottsággal részünkről esett-el 14 legény, ugy-mint: *Schröderből* 1, *Pellegriniből* 10, *Stuttzos* 2, ágyus 1: meg-sebesítették pedig 57-ten, ugy-mint: *Schröderből* 18. *Pellegriniből* 29. *Preisch* Hadnagygyal edgyütt, a' kinek jobb karján a' gollyóbis által-ment: *Stuttzos* 2, ágyus 7: a' Tsászár Húzárok közüll pedig Hadnagy *Latinovits* egy halálos sebet kapott, mely miatt kevés órák múlva meg-is halva. Az ellenség közüll mennyi esett légyen-el, nem tudatik, minthogy azolta egy által-szökő sem jött, a' mely meg-befzélte vólna, de a' mint lehetett látni, a' mi kartátsunk által igen sok Török ejtetett-el, ugy hogy szüntelen hordótták-ki a' tsáta-hellyéről a' halottakat. — Ezen hón. 18-dikán este azon *Bráhai* ujj Battériákról, hól 9 F: Ts. és Királyi és 3 Muszka

ágyuk valának, egy egész óráig tüzelének az ellen ségre, és annak készületeire. A' mi részünkről e alatt semmi más kár nem esett, hanem egy Muszka Pattantjus esett-el. — Mivel ezen Battériákró tett ekkori tüzelésnek nagy elé-menetele tapasztaltott, tehát 19-dikben-is éjtfzakának idején egy egész óráig ezen muszka szóval mulaták a' Törököket, és hogy nagyobb félelmek közé rekeszték a' Muszka Sergek-is ugyan ezen időben virrattig ágyuzának Khotzimnak az ugy nevezett Konstantzinápolyi Külső Várofsára: éfél után a' mi részünkről a' *Kévenhiller* Bataliomjai-is ágyuzni kezdének. A' napnak fel-jövetelével el-kezdék az ugy nevezett Bráheri Battériákról a' tüzelélt a' miénk, és ezek is az ugy nevezett Vizi-kapu-felől nyughatatlanokká tették az ellenséget; ugy hogy a' szüntelen és minden felől való ágyuzás miatt az ellenség kívülről helyet nem talál vala magának.

A' Horváth-országban Czerovliánál fekvő Táborból Juliusnak 18-dikán. A' mi Táborunknak ellenébe gyült ellenség Táborától, a' közelebb jelentett ágyuzásoktól fogva, semmi ellenséges dolgok nem történtenek; noha ottan ottan bizonyos része ezen ellenség Táborának az Unna partjain mutogotják magokat. Ezek a' jelen-való időben a' termésnek bé-takarításában (ha mi még fenn-maradott) és az éhséggel bajlódnak, és a' Tábori munkákkal, minthogy ezen részről a' faluk többnyire ki-üresedtek. Ezen a' részen a' határ-széleken vigyázatban fekvő Orzó - Sergek által tett tudósítás-szerént, 12-dikén ezen hón. 50 Törökök a' *Musnitzai* és *Sztá.*

rakullai Pafsusok között; és 16-dikban annak után
na 400 gyalog és lovas Törökök, 3 Zászlók alatt.
Sztruga nevü falu alatt mesterkednek vala a' bé-
ütésben; de mindenütt visszaverettek. Itt a' mié-
ink közzül tsak egy hozzánk által-szökött Török
jobbágyból való katona esett-el, a' Törökök köz-
zül pedig számoson hüllottanak-el és sebesítettene-
meg. — — Midön 17-dikén némely mi-hozzánk
által szökött Török-jobbágyok, a' magok *Sztru-*
ga nevü Falu határán aratott gabonájokat ide
által akarták hozni; 150 lovas Törökök rájuk üté-
nek: kik a' nyomtatatlan vagy tsépletlen búzát fel-
gyújtván, az Unna-vizén-is innen kergették a' me-
zei dolgosokat, söt magok-is gázlóba az Unna-vi-
zén a' mi földünkre kerefztül indultak: de a' ré-
szünkről való Húszárság őket a' vizen visszaker-
gette. Azonban a' többi Törökök már a' búzát
fel-kezdették vala rakni, ezekkel-is a' miéink a'
búzát le-rakatván, sebesen nyargalva mindnyájokat
el-üzték. Itten részünkről tsak 1 sebesített-meg; a'
Törökök közül pedig 3 és 4 ló esett-el, 1 Törököt
meg-sebesítve a' többi el-vittek. — Hertzeg *Likten-*
stáin (a' mint jelentettük) gyengélkedő egészsége mi-
att 18-dikán eslve a' maga Komándóját Generál B.
De-Vinsnek által-adván, magát *Petrinára* által-vi-
tette. — A' Bánátusi *Méhádiánál* lévő Táborból Jul.
18-dikán írják: hogy a' *Moldova* folyó-vizén 50 lo-
vas Törökök az innettső partra által-jövéen, a' mi
Szabad-fergebéli legényeinket, kik egy tsoport mar-
hákkal az előtti éjtszakán érkeztenek vala azon
partra, meg-támadták; sokat közüllök le-vágtanak,

a' többit el-széllyesztették, a' marhákat pedig magokkal el-hajtották. Itt a' Törökök közül csak edgy esett-el, ezt-is a' többi el-vitték. — Elzre-vétvén a' mi részünkről, hogy a' *Kisütöfa* nevü szigetnek lakófsai nem csak hajókat készítenek a' Törökök' számára, hanem még vélek edgyet értésben vagynak: erre nézve Jul. 12-dikén részünkről egy tsoport katonaság oda küldetvén, a' szigetnek lakófsaiból 109-tzen el-fogattak, 26 hajók el-rontattak, és a' szigetben talált mindennemü fegyverek el-szedettek. — Az Erdélyi Tábortól Szebenből Jul. 21-dikén költ. Minekutánna az első gyalog Székely Seregbéli Májor *Hegyesi*, a' kit *Obester Horváth* 2 Kompánia gyalogokkal, 89 fluttzozokkal, 25 Húzárokkal, 40 Szabad-seregbéliekkel és 2 ágyukkal a' *Kományesti Lunkába* rendelt vala, megértette volna; hogy 3000-ből álló Törökség *Fóhásánt* meg-haladván, már *Vrántsához* közelgetné: tehát *Hadnagy Bóért* a' maga Húzáraival és némely Szabad-seregbéliekkel ottan *Kományestiben* hagyván, hogy az *Okna*-felé ki-küldendő kerülő vigyázat által, az ellenségnek mozdulásaira figyelmezzon; Májor *Hegyesi* ezen h. 9-dikén a' többivel, az *Obester Horváttól* készítettett Sántzba jónak tartotta magát vissza-húzni. Már 11-dikén *Hadnagy Bóér* hirt adott a' Májornak, hogy valósággal 2000 az ellenség közül *Oknához* és *Dormányestihez* érkezett: a' Májor *Hegyesi* mingyárt a' Sátrokat fel-szedetvén a' portékákat szekerekre rakatta, 10-órákor dél előtt az ellenség 3 tsoportban meg-érkezett, 11-órákor edgyik tsoport sebessen meg-érkezett.

a' mi Sántzunkra ütött; de az ágyuk és mangalák (gyalogok fegyvere) tüze által meg-térítették, és egy völgybe húzta magát a' másik két tsoport-hoz: Ottan lovaikaikról le-szállván, azokat öszve-tsatolva némelyeknek gondviselesek alatt hagyták; magok pedig egy Zászló alá gyűlvén, azon dombot kezdték ostromlani, mely a' mi Sántzunknak végénél meg-vala katonasággal erőfítve, de onnan is vízfzsa-veretvén, másodszor támadtanak a' Sántzra, még nagyobb orditással és felefebb számmal. Innen a' másodszori vízfzsa-veretés sem ijeszthette meg őket annyira, hogy 3-másodszor-is ne-próbáljanak: de a' harmadszori ostrom által sem tudtának a' Sántzainkba bé-rontani, hanem a' Vezérlő Basákok kartáts által lováról le-lövetvén, vízfzsa-tértek. Kevés idő múlva, a' völgyből ismét öszve-füzedvén magokat, és a' fel-ütött Zászlót el-vévén ázzal edgyütt az elébb említett dombra kezdték rohanni, de ekkor-is a' kartáts által nagyon akadályoztattak; nevezetesen *Lörintz Stráfa-mester*, egy néhány Stutzosokkal a' Sántzból ki-jöven szemment az ellenséggel, és úgy kezdette őket lötetni, hogy a' Törökök még a' Zászló-hordozó-jokat-is a' ki a dombra elől megyen vala, és a' domb tetejére a' Zászlót fel-ütni szándékozik vala ott hagyta és el-szaladtak: ezen Zászló-tartót pedig *V. Káplá Sándor Pál* mindenek szemé láttára ditséretesen levágta. Az említett Stráfamester *Lörintz* olyan el-tökélt bátorságot mutatott, hogy minekutánna a' jobb kezén egy Török kard alkalmas sebet ejtet

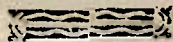

hátra nem állott, míg az ellenséget egészen el-nem kergette. A' míg ezen tsaták folytanak, jobb-kéz felől az erdőből egy 4-dik csoport Törökség-is érkezett; de ennek-is Vezére egy lövésbéli sebet kapván, visszsa kellett térni. Ezen 4-edfél óráig tartott tsatázás után, az ellenség, a' mi ágyuinknak el-szolgálásán kívül ismét 3 csoportokba szakadott; ketteje egyenesen visszsa-felé, a' 3-dik pedig jobb kézre a' Tatros vize-felé vette útját. Mennyi esett légyen-el itten az ellenség közüll, nem lehet meghatározni; hanem hogy ök két két lovakot öszve kötvén, azokra igen sok halottakat és erősen meg-sebefedteket raktak-fel, azt lehetett látni: a' tsata helyén tsak kettő marada közüllök halva, és 15 lovak. Részünkről tsak edgy gyalog katona esett el. Meg-sebefedtek pedig, Zászlótartó *Hiller*, Strá-camester *Lörintz*, 3 köz-legény és egy ágyus-legény. A' Májor *Hegyesi* Ur meg-ditséri *Pekhi* és *Veinbrekt* Kapitányoknak, és *Renner* Fő-Hadnagyak jó magok vifeletét. Hogy az ellenségnek visszsa-menete-léről a' Májor bizonyos lehessen, Fő-Hadnagy *Bó-ert* a' maga Húszárjaival azoknak távulról való kísérésére küldötte: a' ki el-nézte, hogy a' Törökök *Lunka* és *Kományest* nevü falukban mindent rontotak, égettek, pusztítottak: *Bóérnak* visszsa-jövetele után Májor *Hegyesi* a' Gémesi által-járó helyhez közel szállott Táborba; Obesler *Horváth* pedig most is a' *Protsefi* hegyek között vagyon a' maga keze alatt valókkal őrizeten.

A' *Zemlini* Táborból Jul. 24-dikén költ: A *Belgrádiak* Jul. 21-dikének éjtszakáján szorgalmatosok

valának némely hajókon a' magok gyalok és lovas katonáiknak által-költöztetésében a' Száva-folyóvizén, ott a' hol a' Dunába belé-szakad; még azon éjtszaka a' mi örzöink észre-vevén, vellek el-kezdettek tsatázni; de azonban meg-virradván meg-láták a' miéink, hogy már többen vagynak a' lovas Törökök 300-nál az innettső parton, a' kik a' Dunavétz mellett (ez egy nádas tó, és most alkalmasint fenéki ki-száradott) által-ellenben állnak a' miéinkel. Ezen lovas Törököknek hátok megett tapasztalták a' miéink, hogy a' nádas hely tele legyen gyalog Törökökkel, kiknek számok 3000-nél többre megyen, kik a' Belgrádi parton heverő ágyuknak óltalma alatt valának. Mihelyt jó reggel a' szélső vigyázók között a' tüzelés el-kezdődött, mingyárt Belgrádból, és a' két vizeken álló sajkák-ból-is el-kezdődött az ágyuzás, melyre a' mi vigyázóinknak hátra kellett az ágyu elöll húzniak magokat. A' Török lovaság utánna nyomult a' mi örzöinknek, míg a' Zemlini hegy-tetején fekvő ágyuinkal őket el-lehetett érni; ekkor olyan betsületes tüzelés téteték a' Spáhifokra, hogy a' Dunavétzbe vilzsa kellett tértiek: e' szerént a' Zemlin és Besánia között lévő térségen, a' hol Generál *Venkacim* Vezérel, a' tüzelés egy kevésbé le-tsendesedett. Egy óra múlva a' Spáhifok Jantsárokkal elegy serényen a' mi szélső vigyázatunkra (pikétünkre) ütének, mely Hadnagy *Krisztiáni* keze alatt 100 főből, a' Pellegrini Sergéből és némely stutzosokból áll vala: ez a' kitsin Sereg igen rövid idő alatt fokát el-ejtte derék tüzelése által a' Törö-

kökből, de közüllök-is 45-tön halva él-esének; 10-en pedig Hadnagy *Krisztiánivál* és egy Zászlótartóval edgyütt sebeket kapának. Ezeknek segítségekre érkezék azonban (ámbár késötskén,) az *D'Alton* Regementbéli Kapitány Gróf *Stiafinati*, és még 3 tsoport lovaság, ugymint: egy felöl Gróf *Rosenberg* Kapitány egy osztály *Kinski* Húzárokkal; más-felöl a' *Lobkovitz* Sergebéli Kapitány *Rottermund*; és ugyan egy tzug *Vurmzer* Húzárok Hadnagy *Borg* keze alatt: ezek egyfzermind öfzve bonyolodván az ellenséggel, lehet képzelní mint szelték a' száladó kopasz nyakakat míg az ellenség ismét a' nádba vízfza húzta magát. Részünkröl itten 52 esett el, a' Zászló-tartón és Stráfamesteren el-kezdvén lefelé számlálva, és 6 lovak. Meg-sebesítettek pedig az előbb említett Hadnagyon kívül a' Stráfamesteren álló 13-an és 17-lovak. Az ellenség ennyinél többet hagyott halva tsak a' tsata-hellyén-is, holt nagy részét szokála-szerént ha érkezhetett felfzedte, és el-vitte, vagy a' Száva-vizébe hányta; a' mint azután alább fokban a' mi partunkon kifogáltak és el-temették: a' nádban-is egynéhány holt Törökök találtattak. Nevezetesen a' tsata-hellyén maradtak között találtatott egy, a' kinek tzfira köntöfse és szép fegyverei azt mutatják, hogy nagy Tisztnek kellett lenni. — A' Generáll. Hertzeg *Hohenloe* keze alatt lévő Májor *Mihalyevits*, a' ki a' Serviában lévő Szabad-sergünknék Fő-Vezére, a' maga regulás és regulálan Sergevel, egy próbát tett a' Dunán túll, Belgrádon 8 mért-földdel álló, a' Konfiántzinápolyi derék-útban lévő *Hafszán*

Basa Palánka nevű falunál; mely igen jó őltalmozó Sántzokkal és Sorompókkal körül vagyon véve, és a' melyben a' Kémek bizonyosága-szerént, egy Basa vala alkalmas őrizettel. Ezen Falu felett lévő dombnak tetejére, Jul. 19-dikén hajnalban Májor *Mihalyevits* meg-érkeztvén, mingyárt legényeit jó rendbe szedte, és virradtakor mingyárt trombita, dob, tsengő musikának lármájával a' dombon elébb mozdult, hogy a' Faluból láttassék; melyre mingyárt 20 lovas Törökök elé nyargaltak, és a' műlegényeinkel viaskodni kezdetek: kiket lassanként a' miéink hátra nyomván és azonban a' faluhoz közeledvén, a' Faluban olyan láрма-kiáltás és félelem támadott, hogy nem csak a' lakólok, hanem az őrizet-is szaladott a' merre lehetett; kiket a' mi Szabad-sergeink üzdöbe vévén, a' hol utól érték nyakazták. Itt a' Törökök közül sokan estenek-el, 3 elevenen el-fogatott. Bé-kerekedvén Májor *Mihalyevits* utóljára a' Faluba, majd minden házakat éleséggel bövölködve talált: és minthogy a' Szabad-sergefek csak a' Kávét, vaját, kenyereket és ris-kását vihették-el; az egyéb éleségre tartozó dolgokat az egész Faluval edgyütt el-égették. A' Basának szállásán sok drága portékák, 's irások találtattak a' pénz Kátsával edgyütt; a' préda melyet a' Szabad-sergefek találtak igen gazdag: nevezetesen pénz, egy Zászló, Sátorok, lovasok, 80 ökrök, sok egyéb marhák és éleség. Ezen prédával minden akadály nélkül Jul. 21-dikén a' Szabad-sergefek Baiesbe és Zabresbe visszra érkeztenek: közülök csak 12-ten maradtanak halva, és 2-ten hozta-

nak sebefekeket. Eddig vagynak a' Fő-hadi-tanítás
mostani jelensei. (**)

*A' Romai Pápa és a' Nápolyi Király között
való vetélkedés:*

Meg-nem fizetvén ezen esztendőben a' Nápolyi
Király, a' Romai Sz. Széknek a' fejer Paripa pom-
pájával jární szokott adó-pénzt; (*) tehát a' Pápa,
a' Péter és Pál Innepének esztendőjén a' Vatikán Tem-
plomban, a' Kárdináloknak, Királyok-követeinek,
és a' Romai Fő-Rendnek jelen-létekben ilyen be-
szélgetést tartott. „Tisztelendő atyafiak! és mind-
hyajan a' kik jelen vagytok szerelmes Fiaim! E'
mai napnak innepi szentségének fényessége Meg-ho-
mályosodott, mert bámulással kelletik értenünk,
hogy a' mi szerelmes Fiunk Ferdinánd mindenik Si-
ciliának Királya, a' Sz. Péter Székéhez való enged-
elmességének jeléül esküvéssél fogadott adót; mel-
lyet a' fejer Paripának szokott pompájával a' máj
napon kell vala le-fizetni, vagy feledékenységből
vagy szántszándékkal el-húzza: Már akár mint lé-
gyen-is a' dolog, bámulva tsudálkozunk ezen pénz-
nek bé-nem fizetésén, melyhez a' Romai-széknek ol-
lyan örökös jussa vólt eleitől fogva, hogy annak
le-

(*) Meg-kell jegyezni, hogy egynéhány századok-
tól fogva a' Nápolyi Király, esztendőnként a'
maga fő Vezérje által, a' Romai-széknek egy
fejer lovat szokott és tartozott küldeni; mely-
nek zabolája, kengyelei, patkói, ezüstök valá-
nak; nyerge egy gazdagon arannyal tzipfrázott
veres bársonyból tzipált tzafrangal bé-vala terit-
ve, a' nyeregnek elején egy szál fejer lilium ál-
lott (Az Országnek ez a' tzipmere) melynek
szára, levelei, sőt egészen merő ezüstből vala
készülve; a' liliumnak üregében vala egy tzip-
dula, melyre azon lóval küldött adó-pénznek
summája vala fel-jegyezve, u. m. 7000 tallér.

719

te-fizetéséről még akkor sem lehetett kételkedni, mikor a' Nápolyi Udvar a' Romai-székkal kotzódásban volt; most pedig, a' midőn mi azon Királyi lok szeretettünket közöltük, éppen nem reménylettük annak el-húzását. Valósággal mü ezen dolgot örökös feledékenységgel el-halgattuk volna, ha az Anyaszentegyház és a' Királyi Hatalom között való edgyeségnek világossága fel-tettzett volna; de éppen a' miatt kéntelenítettünk ezt az egész Világ előtt fel-fedezni, mivelhogy nyilvánossággal tapasztaljuk, hogy azon Országnek némely kormányozói, (mert a' Királyról azt fel-nem tehetjük,) abban keresnek magoknak szüntelen-való foglalatolságot; hogy az Anyaszentegyházzal-való békelességet megzavarhassák. Mindnyájan tudjátok mennyi engedéssel és szorgalmatossággal igyekeztünk, a' fel-háborodott sziveket, és az ellenkezéseket le-tsendesíteni; már vittük vala-is a' dolgot annyira, hogy csak egy tzikkely tartóztatta a' Király és mi közöttünk való edgyeséget: mikor már abban-is meg-edgyező szándékunkat szóval és írással jelentettük volna, és a' kívánt békelességet reménylenők; mind azok egy summába lemmivé levének, a' szóval tett edgyezések meg-némulának, Leveleinkre még csak választ sem kaphatánk, sőt egynéhány hónapoktól fogva az Anyaszentegyházi szabadságunkban-is érzékenyül sebesítettünk: Mü még ekkor-is nem hogy kedvetlenséget, sőt békelességes türeft és Atyai szeretetet mutatván, a' nekünk adatott Fő-Pásztori hatalommal mind addig nem éltünk, mig betsültünk, és tulajdon lelki-esméretünk meg-nem sebesítettett. Meg-lehet, hogy némely kotzódásban gyönyörködő Tiszt-vífelők, hizelkedéssél tsalták ezen vízfza-vonásra a' Királyt, olyan tzelből, hogy ha a' R. Sz. széket, a' maga jussaiban és hatalmában meg-gyengithetik; azután az Anyaszentegyháznak Törvényeit bátran meg-ronthatják, nem félvén a' Fő Pászturnak büntetésétől: de meg-tsalatkoznak vélekedésekben, mert mi sem bátorságunkat, sem szemünk elöll kötelességünket el-nem fogjuk vesztetni.

nak sebefeket. Eddig vagynak a' Fő-hadi-tanáts'
mostani jelenfei. (**)

*A' Romai Pápa és a' Nápolyi Király között
való vetélkedés :*

Meg-nem fizetvén ezen esztendőben a' Nápolyi Király, a' Romai Sz. Széknek a' fejer Paripa pompájával jární szokott adó-pénzt; (*) tehát a' Pápa, a' Péter és Pál Innepének esivéjén a' Vatikán Templomban, a' Kárdináloknak, Királyok-köveinek, és a' Romai Fő-Rendnek jelen-létekben ilyen beszelgetést tartott. „Tisztelendő atyafiak! és mindnyajan a' kik jelen vagytok szerelmes Fiaim! E' mai napnak innepi szentségének fényessége Meg-hómályosodott, mert bámulással kelletik értenünk, hogy a' mi szerelmes Fiunk Ferdinánd mindenik Sicilianak Királya, a' Sz. Péter Székéhez való engedelmségének jeléül esküvéssél fogadott adót; melyet a' fejer Paripának szokott pompájával a' mái napon kell vala le-fizetni, vagy feledékenységből vagy szántízándékkal el-húzta: Már akár mint légyen-is a' dolog, bámulva tsudálkozunk ezen pénznek bé-nem fizetésén, melyhez a' Romai-széknek olyan örökös júlisa vólt eleitől fogva, hogy annak
le-

(*) Meg-kell jegyezni, hogy egynéhány századoktól fogva a' Nápolyi Király, esztendőnként a' maga fő Vezérje által, a' Romai-széknek egy fejer lovat szokott és tartozott küldeni; melynek zabolája, kengyelei, patkói, ezüstök valának; nyerge egy gazdagon arannyal tzi-frázott veres bársonyból tinnált tzafrangal bé-vala terítve, a' nyeregnek elején egy szál fejer lilium állott (Az Országának ez a' tzimere) melynek szára, levelei, sött egészen merő ezüsből vala készülvé; a' liliumnak üregében vala egy tzedula, melyre azon lóval küldött adó-pénznek summája vala fel-jegyezve, u. m. 7000 tallér.

le-fizetéséről még akkor sem lehetett kételkedni, mikor a' Nápolyi Udvar a' Romai-székkal kotzódásban volt; most pedig, a' midőn mi azon Királynal sok szeretetünket közöltük, éppen nem reménylettük annak el-húzását. Valósággal mü ezen dolgot örökös feledékenységgel el-halgattuk volna, ha az Anyaszentegyház és a' Királyi Hatalom között való edgyefségnek világossága fel-tettzett volna; de éppen a' miatt kéntelenítettünk ezt az egész Világ előtt fel-fedezni, mivelhogy nyilvánossággal tapasztaljuk, hogy azon Országoknak némely kormányozói, (mert a' Királyról azt fel-nem tehetjük,) abban keresnek magoknak szüntelen-való foglalatosságot, hogy az Anyaszentegyházzal-való békefséget megzavarhassák. Mindnyájan tudjátok mennyi engedéssel és szorgalmatossággal igyekeztünk, a' fel-háborodott sziveket, és az ellenkezéseket le-tsendesíteni; már vittük vala-is a' dolgot annyira, hogy csak egy tzikkely tartóztatta a' Király és mi közöttünk való edgyefséget: mikor már abban-is meg-edgyező szándékunkat szóval és írással jelentettük volna, és a' kívánt békefséget reménylenők; mind azok egy summába lemmivé levének, a' szóval tett edgyezések meg-némulának, Leveleinkre még csak választ sem kaphatánk, sőt egynéhány hónapoktól fogva az Anyaszentegyházi szabadságunkban-is érzékenyül sebesítettünk: Mü még ekkor-is nem hogy kedvetlenséget, sőt békefséges türelést és Atyai szeretetet mutatván, a' nekünk adatott Fő-Páfztori hatalommal mind addig nem éltünk, mig betsültünk, és tulajdon lelki-esméretünk meg-nem sebesítettett. Meg-lehet, hogy némely kotzódásban gyönyörködő Tiszt-vifelők, hizelkedéssél tsalták ezen vizsgálva-vonásra a' Királyt, olyan tzielből, hogy ha a' R. Sz. széket, a' maga jussaiban és hatalmában meg-gyengithetik; azután az Anyaszentegyháznak Törvényeit bátran meg-ronthatják, nem félvén a' Fő Páfztornak büntetésétől: de meg-tsalatkoznak vélekedésekben, mert mi sem bátorságunkat, sem szemünk előll kötelefségünket el-nem fogjuk vesztetni.

20

ni. Mi ugyan a' magunk hasznát soha sem kerestük, hanem az Anyaszentegyháznak ügyét óltalmaztuk. Ebben a' részben-is, a' mi a' Nápolyi Királytól járandó adó fizetést illeti; fel-fogjuk ébreszteni az ő hitét, és szeme eleibe fogjuk rakni azon kötelekségeket, mellyekkel a' maga ideig való Országához tartozik; hogy azokat a' Fő Pásztori hivatalhoz és az Anyaszentegyházhoz tartozókkal özve-ne zavarja. Mü ötet Atyaiképpen meg-fogjuk inteni, és az Apostoli széknek meg-bántásáért elégtételt fogunk venni: hogy az Anyaszentegyházhoz való engedelmességet a' mü dicséretes példánkból tanulja-meg: mü ötet 2-dik Juliusnak 10-dik Leonak, és több következőknek rendeléseire fogjuk emlékeztetni. Reményljük, hogy a' már meg-határozott Királyi Rendelési meg-fogja változtatni, melyre ötet a' békelességnek fel-haborításában gyönyörködők ingerlették: minthogy mü ötet az Uralkodók között leg-kegyesebbnek esmérjük; bizodal munk vagyon, hogy ezen adó-pénznek eleiről rámaradott, és esküvéssél fogadott ki-fizetését, melynek el-vonására különben-is hatalma nincsen, ismét helyre fogja állítani. „ — A' Péter és Pál napja után következő Imnepen, a' Pápa birtokainak Fő-Gondviselője (Fiskálisa) annak formája-szerént egy protesiátziót tartott, melyben meg-magyarázta hogy Neápolis-ország, a' Pápának soha jutott öröksége: melyre nézve ha két hónapok alatt a tartozó adót meg-nem fizetik, és a' meg-bántott Fő Pásztori-székkal meg-nem békellenek; tehát Spanyol és Frantzia-országokba, azon Udvarokba, köztben járóul és segítségül hívására Követek fognak küldetni. — Rosszul néz-ki akkor a' békelesség Európában, mikor a' lelki Atyais öszve-vész a' maga hitjével! Mi leszfz belőlle meg-válik.